

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
 Félévre — — — — — 3 " —
 Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyilttér sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

A katolikus öntudat ébredése.

Az ország fővárosa, melyet eddig csak bünök babilonjának neveztek, az utóbbi hónapban több oly jelenséggel örvendeztette meg az ország katolikus népét, mely jobb jövőnek reményével kecsegtetheti e sokszor sivarjellent. Hogy a szunnyadó katolicizmus végét járja, azt első sorban a Mária-Bessnyői férfi zárandoklat bizonyítja, melyben 2000 katolikus férfi vett részt, miben kiváló érdeme volt a fáradhatatlan, lánglelkű Jézustársasági atyának páter Bóta Ernőnek. A fényes sikerü körmenet sok félénk katolikust bujtatott elő az ürge-lyukból s kihatásának ereje a hitéletre kiszámíthatatlan. Gyönyörű látvány volt az esti homályban. Este kilencz óraker 2000 férfi égő gertyával a kezében Máriát dicsérve szép régi dalainkkal a pályaudvartól a Szeplőtelen fogantatás szobráig. Annak dacára, hogy e nagy körmenet hat szerkesztőség előtt vonult el, az u. n. magyar sajtó semmit sem látott, semmit sem tudott erről, azonban ha összeverődik husz szociálistának nevezett suhancz botrány csinálásra, arról hasábokat írnak. Ez nemesak ujságaink, hanem közönségünk izlésére is vall, mely mindeziránt nemesak közönyös, hanem még támogatja is ezt a sajtót. Ha testvéreink összetartanak, akkor a legjobb, legértelmesebb ujság a miénk lehetne. *Az ébredező katolicizmus napjait éljük, amikor a szörzál hasogató kritika helyett cselekedni kell!*

A katolikus öntudatra ébredésnek még szebb példáját adta a főváros hitű katolikus tábora, május 30-án a pápai jubileum és a lourdesi szent Szűz tiszteletére rendezett körmeneten. A ragyogó nap tüzenél csak úgy csillogtak a kokárdás Mária és pápai érmek a férfiak fekete és a hölgyek fehér ruháján. A lélekemelő szép ünnepekkel, melyeken részt vett Erzsébet Amália kir. hercegnő, Lichtenstein hercege

neje, több püspök, előkelő mágnások, még a katolikus napilapok is igen kurtán foglalkoztak, míg pl. a bécsi katolikus ujságok két héten át egy napot nem szalasztottak volna el, hogy ez alkalomból legalább valamit ne írjanak, hogy annál emlékezetesebbé, kihatásunkban annál fontosabbá tegyék az ily ünnepeket és neveljék erőssé a katolikusokban az öntudatot, a büszkeséget. Ezen fényes sikerü ünnepegeknek is volt egy kimagasló részök, midőn dr. báró Barkóczy Sándor min. tanácsos, cs. és kir. kamarást hosszantartó lelkes óvációban részestették. Amiről nagy bölesen hallgattak az összes magyar napilapok, az egyetlen „Alkotmány”-on kívül, sőt féktelen rosszakaratukban annyira mentek, hogy Barkóczy báró beszédét a legtöbb ujság elsikkasztotta, tudomást sem véve róla. Ilyen az u. n. „magyar” (?) sajtó megbízhatósága s a melletverő „jó” katolikusok tárgyilagos sajtója.

Midőn báró Barkóczy szólamra emelkedett, mintegy varázslatos jelre a szívek és lelkek önkéntelenül zugó éljenzésben és tapsviharban törtek, ki mire többek közt a báró a következő jelentőségteljes szavakat mondta: „Magyarország a multban védőbástyája volt a katolicizmusnak. Hogy így lesz-e a jövőben is, ez a magyar katolikusoktól függ. Terjeszteniünk kell a pápa és Mária kultuszát a családban, az iskolában, a társadalomban. Boldogságára legyen a hazának, a társadalomnak és a hitű férfiaknak.” Miután felkelt dr. Khol Medárd püspök, ki márkáns szavakkal üdvözölte a bárót, mintegy a sok ezernyi ember ajkáról ellesve a szót, kifejezve azon meleg szeretetet és őszinte tiszteletet, melylyel a magyar katolikus társadalom körülveszi. Szívének hő óhaja, legőszintébb kívánsága, vajha a hazának minél több ilyen jellem-szilárd, bátor hitvalló férfია volna, mert akkor a nemzet ismét a boldogság útjára térne, mint volt hajdanában, míg Máriát vallotta pátro-

nájának. Leszegezzük ezen apostoli szavakat, amelyek szanckezionálják báró Barkóczy eljárásának helyességét és amit a főváros sok ezer hitű katolikus hosszan tartó viharos tapssal és éljenzéssel fogadott. *Ha a jelenlevő riporterek a fenséges ünneppelenkor süketek és vakok voltak, mi katolikusok nem engedjük véka alá rejteni az ily eseteket. Amint nem türünk tovább a keresztény Magyarországon semmiféle kapezaskodást, ép úgy meg fogjuk mutatni a jövőben a tisztességes és romlatlan vidéki igazi magyar sajtó útján, hogy a katolikus öntudat ébredezni kezd. Amikor sok ezer ember perczekig zugja éljen Barkóczy, akkor meggyökeresedik az u. n. magyar ujság tudósítók irónja, pedig csak nem attól féltek, hogy az egész ország hitű magyar katolikusai a Kárpátoktól, az Adriáig másnap egy korusban törtek volna ki lelkesedéssel, hogy éljen Barkóczy!*

„A szunnyadó katolicizmus végét járja, az ébredező katolicizmus napjait éljük.” Eszményi harcok fegyvere a sajtó, azért támogassuk a tisztességes és határozottan színtvalló katolikus lapokat, a jelszaktól elég volt. Érvényesítsük a kuru-katholicizmust cselekedetekben.

Urbányi C. József.

A pápa áldása. Említettük lapunk mult számában, hogy a püspök ur Ó Méltósága betegségében a pápa Ó Szentsége áldását kérte dr. Kádár Ambrus püspöki helynök által. A pápai áldást hozó távirat megérkezett, melynek eredeti szövege a következő:

Reverendo Ambrosio Kádár Vicario Episcopali
 Szatmár, Ungheria.

Dolens Praesulis infirmitaten Beatissimus Pater vota pro ejus valetudine concipit et apostolicam ei benedictionem peramanter impertit.

Card. Merry del Val.

A távirat magyar fordításban így hangzik: *Részvétel telve a főpásztor betegsége miatt, Ó szentsége gyógyulást kíván neki és szeretetteljesen küldi apostoli áldását.*

Merry del Val bibornok.

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
 ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
 Papi öltönyök, Liberálak,
 Reverendák, Szarvasbőr-
 Czimádák, nadrágok,
 Palástok, fővegek, Bőr kabátok
 készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget válllok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Nagy raktár honi és angol szövetekben.
 Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabó-
 mester.

Falussy a néppárt ellen.

Falussy Árpád főispán ur a saját tulajdonát képező „Szatmárvármegye“ legutóbbi számában gyűlöletes hangu goromba támadást intéz a néppárt ellen, az Apponyi és Molnár közti állítólagos, de már mindkét oldalról lezáfolt összeszólalkozás takarója alatt. Tudnunk kell, hogy e ezikk vasárnap reggel jelent meg, a czáfolatok pedig csütörtökön és pénteken, tehát nyilvánvaló a szemerszedett roszhiszeműség a dolognak a néppárt elleni kirohanásra való felhasználására.

Ez az eljárás a főispán részéről mindenképen incorrect menesak, mert valótlan dolgot, annak valótlanágát tudva használ fel, hanem mert megszegi a kormánya iránt köteles hűségét, mikor a kormány egyik részét tevő pártot saját organumában támadja.

Mikor Falussy Árpád ur Szatmárvármegye főispánjává történt kineveztetését elfogadta, tudta, hogy nem a függetlenségi párt, hanem a koalíció van kormányon, tehát ő épen úgy főispánja s bizalmi embere a néppártnak, mint a függetlenségi párt. Ez alapon kérdezzük meg az elfogulatlan és correct gondolkodású embereket, hogy olyan támadást mint a „Szatmárvármegye“ben megjelent ezikk, intézhet-e egy párt bizalmasa az illető párt ellen? nem-e él vissza az illető a bizalommal? nem sérti-e meg az uri gavalieriat, mikor a párt kezéből is kapott állást ily módon használja fel a párt ellen.

Itt a legfőbb ideje, hogy végre az illetékes tényezők tudomást vegyenek Falussy főispán ur kormányzatáról, mely minden, csak nem koalíciós, a mely állandóan és jobban üldözi a néppártot, mint az a Nagy László-féle szabadelvű kormányzat, mellyel a párt mint ellenzék állott szemben. A koalíció vezetőinek egyszer csak be kell látniok, hogy türhetetlen dolog, mikép egy bizalmasuk, egy főispán, egy közöttük levő *koholt* konfliktust, melyet még ha meg is történt volna, inkább titkolni volna kötelessége, közhírré tegyen és egyik vezető államférfiu s annak pártja ellen gyűlöletes kifakadások alapjául felhasználjon.

Ezenfelül még egy más indokból is minősíthetetlen a főispán eljárása. A „Szatmárvármegye“ ezrekre rugó subventiót élvez és pedig nem a függetlenségi párttól, hanem az államtól attól az államtól, melynek adófizető polgárai a néppártiak is sőt a melynek kormányzatában is részt vesznek. Ha Falussy Árpád urnak nem derogál elfogadni az államtól subventiót a melyben benne van a néppárti polgárok pénze is és a melyet egy oly kormány ad, a melynek a néppárt is tagja, akkor tessék dolgozni mindenkinek, kinek pénzét élvezzi egyformán. Természetesen a néppárt nem reflectál dícséretre a Falussy Árpád ur lapja részéről, de azt igenis elvárja és joggal elvárhatja, hogy a közpénzből fenntartott lap ne használtsék fel ellenében.

Szabó Albert.

Heti — Levél.

A sajtó áldozatai.

(bg) Régi, ismert mondás, hogy a sajtó nagy hatalom. Az írás, melynek hordozója, gyors terjesztője, vonata a nyomtatott betű lett . . . már a nyomtatás feltalálásának első idejében megkezdte hódító útját. És mentől többéletesebb a nyomtatás technikája: annál jobban, általánosabban érezttette hatását, térfoglalását, visszatartóztathatlan hódításait . . .

Hódítását kettős irányban: Jó és rossz

irányban. Áldását és átkát. Mert a sajtó egyformán szolgálatába áll a jó és rossz szellemnek. Az igazságnak és hamisságnak egyaránt. A villágosságnak és sötétségnek. A megnyugtató békességnek és a társadalmi erupezióknak. A tiszta örömekek és nagy, mérhetlen fájdalomnak, lelki viharoknak és testi enyészeteknek.

Az írás hatalma, a betűk közvetítő szerepe nálunk azonban csak most, néhány évtizede vagy talán szorosabban egy-két évtizede áll előtűnk a maga mérhetetlen nagyságában és közvetlenségében.

Mikor már a nép egyeteme is olvas. Mikor a néplelek ugyyszólván összekapcsolódott a sajtó termékével. Az ujságokkal különösen.

Az ujság ma éppen olyan szükséglete már a közönségnek és ebben magának a népnek, mint a levegő. Mindennapi kenyere. Nem csak tápláléka. Több. Szórakoztatója. Idegeinek mindennapi izgatója. Akár egyes népeknek a mákony, a dohány, a kávé, a szesz, mely nélkül élete sem képzelhető.

És ebben összpontosul az írás hatalma. A sajtó befolyása, az ujságok, könyvek, füzetek rendkívüli, legtöbbször suggestív befolyása.

A szerető édes anyának, a hitvesnek, testvérnek jó, barátok befolyása, hatása eltörpül . . . az ujság, a nyomtatott betűk hatása, befolyása mellett. Jó nevelés, tisztasági származás, esendes, normális vérmérséklet, szépen, a lélek törvényei szerint alakuló jellem . . . mind mind a sajtó hatalmába kerülhet.

A társadalom, a nemzet értelme, érzelme, akarata . . . egészen béklyójában van. Olyan a napi sajtó természete, mint bizonyos betegségeké. A betegségek némelyike is mindig a szívet keresi. Oda igyekszik, ott akar megtelepedni. Így van a sajtó is. Különösen a regények, ujságok. Vagy az ember képzeletét igyekszik hatalmába, bűnös befolyása alá keríteni. Ha ez sikerül? Utánna bomlik az értelem, az akarat . . . Az ellenálló erő . . . gyenge, tehetlen rabszolgává válik. Ez a sajtó a hírlapok hatásának általános lélektana. Akit egyszer megkörnyékez . . . annak elveszi itéletét . . . magához ragadja akaratát. Az ő lapjának bábja leszen. Majmolója, utánzója gondatlan érzelemben és cselekedetben.

S ha igaz, hogy a lélektan már meglevő törvényeit is a tapasztalat, az előttünk lefolyó jelenségek világítják meg legjobban, legbiztosabban . . . úgy ezen jelenségekkel is szolgálhatunk. Száz számra. Mindennap. Ime, „*leközlöm*“ a legujabb esetet. (Azóta már bizonyosan van más és csattanósabb is.)

— Minap tárgyalta a debreczeni esküdtszék egy vézna tizenéves kis lelencleány ügyét, aki majdnem hihetetlen bűnnel volt vádolva. A vád szerint gazdájának pár hónapos csecsemőjét bosszúból felakasztotta. Kíváncsian várták a tárgyalást. Az elnök megkérdezte a vádlott leánykát:

— Honnan vetted te erre a rémes tette a gondolatot. Tudatában voltál, hogy mi lesz a következmény?

A leány, aki nagy értelmiséget áruktól, fiatal kora, hiányos nevelése dacára, rendkívül okos, szellemileg fejlett. Irni, olvasni, folyékonyan, nagyon szépen tud, bár csak három elemi osztályt végzett így válaszolt:

— Nem igen tudtam én, hogy ide jutok. Gondozó apám hordatata a „Népszavát“. Én mindig elolvastam. Nagyon sok gyilkosság, rablás volt benne. Hát én is így cselekedtem. Azt hittem, hogy csak az fog következni, hogy bele kerülök abba az ujságba. Az meg nem olyan baj, mert kiírják abba az Isten és Jézus Krisztust.

Ime, mondom — egy eset a rengeteg sok ezerből. A tultengésbe vitt gyermeki képzelem. A képzelem hatalmába keríti az összes lelki

erőket. Azóta elnyomja még a természeti érzést is. Az ártatlan csecsemő gondolatának egyetlen világos elemét nem tudja többé kiváltani. Előtte minden összefolyik. Csak egy . . . egyetlen egy kép vezet. Az, amit a megromlott, teljesen tönkretett képzelem tár eléje . . . Hogy ő is belekerül az ujságba, Mint sok más, kikerül olvasott . . . Akik anynyira vitték, hogy . . . ujságba kerülhettek.

. . . Mikor ilyen eseteket olvasok, mikor napról-napra látom a sajtó rettenetes pusztításait, eszömbe jut a kép, melyet a Kereszténység és Korunk lánglelkű írója, Bougaud Emil fest le egy csata színhelyéről.

— Fölkerestem a harcmezőt. A temetés előtt az árok partján úgy amint jöttek, halomra rakták a sötét, komor hullákat, melyeknek arcán még ott ült a végső érzelmek kinnyomata. Azoknak kivált, kik szíven találva, rögtön meghaltak, még homlokukon ül a büszkeség, harag, csatakedv. Meglepő ellentét kép még most is előttem lebeg egy sugár, ritka finom vonású fiatal harcos, kit a golyó mellén talált. Szeme, szája nyitva maradt, mintha szólni akarna. Keresztbe feküdt egy fiatal, szőke szelíd arcú katona felett, ki behunyt szemekkel aludni látszott. Ezek örökre egyesültek a nagy békitő, a halál karjaiban. Innen néhány lépésnyire egy vasuti hid alatt, gazdátlan fegyver mellett nyitott tarsolyát pillantok meg. A szél a kiesett könyvecske leveleivel játszott. Fölveszem a könyvecsket, melyben katonai piszkos, istentelen dalok, majd egy képzelhető, legoescmányabb, legtrágárabb történetre akadok.

— Szegény gyermek! Csatába indult, tarsolyjában ez oescmányágokkal. Ez volt utravalója. Záporként hullottak könyeim. Ugy tetszett, mintha Franciaország temetéséről jöttem volna, mert arra gondolék, mint serénykednek szívós kitarással Franciaországot megrontani, tönkretenni. Musset Alfréd híres szavai jöttek ajkaimra.

— *Voltaire! nyugodtan alszol?*

. . . A magyar nemzet ifjusága . . . fiuk és leányok is csatába indulnak. Az élet csataterére. És mi itt állunk a társadalom nagy csatájának színhelyén és szomorkodva látunk az élet útjainak mentén elesett, szíven talált áldozatokat . . . És látjuk közöttük-mögöttük heverni a szennyiratokat, a a képzelhető legoescmányabb füzeteket, leglelkismeretlenebb nyomtatványokat, ujságokat . . . Szegény gyermekek! Csatába, az élet nagy csatájába indultatok . . . Ez a ti utravalótok?

— *Magyar Voltairek nyugodtan alusztok?* Mikor így teszitek tönkre . . . az ifjuságot és rontjátok meg Magyarországot?

H I R E K.

Főpásztorunk jobban van. Főpásztorunk betegségében pénteken kedvezőtlen tünetek mutatkoztak, ami aggodalommal töltötte el egész környezetét. Magas foku láz mellett deliriosus jelenségek léptek fel, mire az orvosok azt mondják, hogy ilyen magas korban hasonló lázas betegségeknél szoktak előfordulni, de aztán nyomtalanul eltűnnek a láz csilapultával. Tényleg úgy is volt. Vasárnap már nyugodtabb volt Ő Méltósága, a láz csökkent, ereje és étvágya növekszik, s azóta napról-napra javul. Most már bizonyosra lehet venni, hogy a jó Isten kegyelme megtartja egyházmegeink számára szeretett főpásztorunkat.

Szuperintendes jelöltek. Kiss Áron debreczeni szuperintendens elhunytá folytán megindultak a jelölések. Jelöltek *Dicsőffy József* kerületi főjegyző, *Dávidházy esperes*, *Erőss Lajos* hittanár, *Balthazar Dezső* esperes. A szatmári és a közeli egyházmegyék jelöltje *Dicsőffy* főjegyző, ki már 3 éve mint szuperintendens helyettes működik.

Elnökválasztás. A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület elnöknek egyhangulag *Kende Zsigmond* es. és kir. kamarást, istvándii nagybirtokost választotta meg.

Eljegyzés egy grófi családban. Római birodalmi széki gróf *Teleki Sándor* nagysomkúti nagybirtokos és neje született goroszlói *Graefl Sarolta* grófné fia Római szent birodalomszéki gróf *Teleki József* e hó 2-án jegyezte el Budapesten *Luczenbácher Pál* tolnamegyei nagybirtokos főrendiházi tag Mária nevű kedves és bájos leányát. Az eljegyzési ünnepélyen jelen voltak: Gróf *Teleki Sándorné* a vőlegény édes anyja, Gróf *Teleki Domokos* a vőlegény sógora, gróf *Teleki Domokosné* született *Teleki Edine* grófné a vőlegény nővére. gróf *Teleki Géza* volt belügyminiszter és neje született *Muráthy Iréne* a vőlegény nagybátyja és illetve nagynénje. gróf *Teleki Pál*, országgyűlési képviselő a vőlegény unoka bátyja.

Áthelyezett csendőrtisztek. *Berényi Ferencz* csendőrhadnagyot, a helybeli csendőrszakasz parancsnokát Nagykárolyba helyezték át, városunkba *Forgách Vilmos* csendőrhadnagy jött Szegedről.

Kórházi főorvos kinevezése. Az ungvári közkorháznál *Brujmann Béla* halálával megüresedett főorvosi állásra az alispán *Dr. Hackel Sándor* gyakorló orvost, a gimnázium közegészség tanárát nevezte ki. Az új főorvos állását már el is foglalta.

Hymen. *Ekker János* kereskedő, városi biz. tag vasárnap esküdtött örök hűséget *Biró László* lippói földbirtokos leányának, *Mariskának*.

Uj szolgabíró. *Dr. Falussy Árpád* főispán a Domahidy Pál lemondása folytán megüresedett szolgabírói állást a választás megejtéséig *Dr. Serly István* joggyakornok, tb. szolgabíróval töltötte be.

Szinigazgatóválasztás. *Krémer Sándor* szini kerületünk voltigazgatója a jövő szezonban már Szabadkán működik, amenyiben a minap tartott gyűlésen egyhangulag a szabadkai kerület igazgatóját választották meg.

Gyászhir. *Gartenthali Schmidtshausen Otilia* néh. *Schmidtshausen János* kir. erdőmester leánya meghalt június 6-án reggel 6 óraker sok szenvedés után Nagybányán. Temetése pünkösöd másodnapján, június 8-án volt. — *Zoltán Viola* néh., *Zoltán Lajos* gyógyszerész és néh. *Szendy Lila* leánya e hó 7-én meghalt kétheti súlyos szenvedés után, élete tizenhetedik évében Nagybányán. — őrszentkirályi *Szent-Királyi Kálmán* ügyvéd, nyug. törvényszéki bíró, 67 éves korában meghalt *Érmihályfalván*. A megboldogult vármegyénk életében tevékeny részt vett. A nagykárolyi törvényszéknél mint jegyző, később mint bíró működött, majd a törvényszékekkel együtt városunkba helyezték át. —

Artimovics Antal, az ungvári államvasuti állomás főnöke, 40 éves korában tüdő-sorvadás következtében meghalt. A kötelességtudó szeretett hivatalnok halála mindenfelé sajnálkozást keltett s családját mindenfelől részvéttel vigasztalták. Temetése f. hó 1-én volt tisztviselőtársai, vasuti alkalmazottak és nagyközönség jelenlétében. A koszorúkkal díszített koporsót külön vonat vitte át az állomásról a gyászházba, a vár alatti megálló állomásra, honnan a gör. kath. egyház szertartása mellett a várdomb temetőjébe vitték örök nyugalomra. — *Ozsváth Elemérné*, szül. *Nagy Juliánna* május 31-én életének 38 ik évében Nagykárolyban elhunyt. Temetése másnap ment végbe nagy részvét kíséretében. — *Kászoni Béla*, a nagykárolyi Takarékpénztár-Egyesület könyvelője életének 25-ik évében Kolozson elhunyt. — *Lénárd István* nyug. ref. lelkész élete 75-ik évében e hó 4-én Szamosdombon elhalt. A boldogultban *Dr. Lénárd István* városi közgyám édes atyját vesztette el. — *Nagy József* timármenter, volt tüzoltóalparancsnok 62 éves korában e hó 5-én elhalt. — *Göbl Jakab*, egykor nagykereskedő és gőzmalomtulajdonos, városunk régi polgára e hó 8-án hosszas szenvedés után elhalt. Tegnap délután helyezték örök nyugalomra. *Becek Sándor* nyug. ref. főgimn. tanár e hó 8-án 77 éves korában elhalt. — *Patócz Ádám* helybeli nyug. postafőtiszt tegnapelőtt 56 éves korában elhalt.

Óvónői kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mátéffy Margit* okl. kiskisdedővönőt a giródtótfalui állami kiskisdedővönőkhöz kiskisdedővönővé nevezte ki.

Jegyzőválasztás. Nagyszekeresen *Holek Andor* segédjegyzőt választották meg 16 szótöbbséggel körjegyzőnek.

Joggyakornoki kinevezés. *Dr. Kölcsey Ferencz* lemondása folytán megüresedett joggyakornoki állásra a polgármester ifju *Csomay Imre* dr. ügyvédjelöltet nevezte ki. A tanács a hivatali eskü letételétől számítva szabályszerű illetményeit kiutalta.

A kis barkóczyk. A Halmi című lap megrovási kalandban részesítette *Wilhelm István* turtarebesi tanítót és menyasszonyát *Mayer Veronkát*, mert az anyakönyvvezető előtt megtagadták a házasságkötésükről felvett jegyzőkönyv aláírását, ebbeli „viselkedésüket“ (sic!) azzal indokolták meg, hogy a „lelküimeretükkel“ ellenkezik az. Ezt a híresköt azután egyes szatmári és vidéki lapok is átvették, természetesen azok, amelyeknek tetszik a hasonfajta csemege. Hasonló eset csak nemrég történt Szatmáron, midőn *Hoffmann József* és *Mazurek Margit* tették ugyanazt. Egyik másik szatmári lap a csudálkozás hangján regisztrálta akkor az esetet. Nem szöltünk hozzá, hadd csudálkozzanak, ha nekik úgy tetszik. Tudniok lehetne, sőt ahol pláne ügyvéd emberek a szerkesztők, tudniok kellene, hogy az illetők úgy cselekedtek, amint azt a törvény is megengedi, semmi olyan dolgot nem követtek el, ami megrovásra érdemes, sőt keresztény szempontból épen dicséretre méltó. A törvény kinek-kinek szabad kezét biztosít, és ha a keresztény házaspár élnek azzal a jogukkal, amit a törvény megadott, nagyon helyesen teszik

mert az aláírás megtagadásával azt bizonyítják, hogy nem barátai a polgári házasságnak, mely a szentséget egyszerű szerződéssé degradálja és kívánják a keresztényekre, főleg a katolikusokra sérelmes törvény megváltoztatását. Kár, hogy az ilyen esetek csak nagyon szörványosan fordulnak elő, holott minden jó katolikus házasanandó félnek hasonlóan kellene cselekedni. Igen helyesen tennek az illető lelkészek, ha oly irányban hatnának hivaikra, hogy ne legyen plebaniájuk területén egyetlenegy házaspár sem, mely a polgári jegyzőkönyvet aláírja. Ezzel mutatnák meg a katolikusok, hogy a polgári házasság reájuk sérelmes és hogy annak megszüntetését óhajtják.

Az új főgimnázium. Említettük már, hogy a kir. kath. főbimnázium részére az állam új épületet akar emelni s e czélből tárgyalások folynak a város és miniszter között. A város megbecsültette a gimnázium jelenlegi épületét, s érette 160 ezer koronát ajánlott fel a kormánynak.

Városi közgyűlés lesz ma délután 3 óraker. I. Közgyűlés tárgysorozata: Hitelesítő küldöttség kirendelése, hitelesítés helyének és idejének megállapítása. Polgármester havi jelentése intézkedéseiről s a törvényhatóság állapotáról. II. Választás. A szatmárhegyi gör. kath. lelkészi állás választás utján való betöltése. III. Tanácsi előterjesztések. *Lázár Salamon* felebbezése a vasuti állomáshoz vezető ut sarkán kért árubódé felállítás ügyében. Ifj. *Kiss József* számtiszt véglegesítése. A szatmár-erdődi h. é. vasut r.-t. igazgatósága és felügyelő bizottságába javaslatba hozottak bejelentése. Április havi adó elő és leírás. IV. Gazdasági szakbizottsági javaslatok. *Nagy József* számtiszt fizetési pótlék iránti kérelme. *Chewra Misnajo*th-egylet teltekéhez kisajátított közterület díjtalan átengedése. A zsilipeknél villamos szivattyúk felállítása. A németii nyomásos gazdálkodás megszüntetése kérdésében a város ingatlanait illető szavazat mikénti érvényesítése. A katonai elszállásolás ügyének kezelése. Az iparos tanonciskolai óradíjak felemelése. A „Bethlen G. kör segélyezése. V. Jogügyi szakbizottság javaslata. Somogy m. átirata a vasárnapi koresmaszünet tárgyában. *Koresmák zárórájának* megállapítása. VI. Vasuti bizottság előterjesztései. A bikszádi és erdődi h. é. vasutak egyesülése. A h. é. vasutak részére szükséges felvételi épület felállítása. VII. Nyugdíjbizottság előterjesztése. *Kabay István* ny. állatorvos nyugdíjának utalása. VIII. A *Kossuth-kerti* rendező bizottság előterjesztése. *Tó fenekének* kavicsolása és a sziget lehordása. IX. Rendészeti szakbizottsági javaslatok. A *Külsősor 5. sz. telek* megosztása. *Teleki-utca* és *Hunyadi-közi saroktelkek* megosztása. X. Hatósági átiratok. *Mosonvármegye* átirata a tuberkulózis elleni védekezése tárgyában. *Békésvármegye* átirata a földadó reformja tárgyában. *Mosonvármegye* átirata az orsz. közigazgatási bank létesítése tárgyában. *Kolozsvár* átirata a rendőrség államosítása tárgyában. *Magánkérelmek*. *Kupán Antal* beesős 2 havi szabadság iránti kérelme. *Winkler Ferencz* kutmester 2 havi szabadság iránti kérelme. *Vári Józsefné* bába oklevelének kihirdetése.

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

*D*us választék színes, krém és fekete szövetekből. Angol *Dzephirek*, *batisztok*, *szatinok*, *színes és képfestő voitekben*. *Vászon- és kanavásznakban gyári raktár*. *Női- és férfi-fehérműek*, *ing*, *gallér*, *kézelő*, *nyakkendő*, *harisnya* és sok más czikkeken. *Férfi és női fehérneműek megrendelés után jutányos árban*. *Minták vidékre bérmentve küldetnek*. *Olcso árak*. *Gyors és pontos kiszolgálás*. *Olcso árak*.

Fodor György levéltárnok 6 heti szabadság iránti kérelme. Léber Antal főerdész 6 heti szabadság iránti kérelme.

Társasvacsora. A kir. kath. főgimn. tanárikara az érettségi vizsgálatok befejezése alkalmából társasvacsorát rendezett e hó 4-én este Szücs István miniszteri titkár, érettségi kormánybiztos tiszteletére a kath. kaszinóban. Pompás kedély hangulat uralkodott és számos felköszöntő hangzott el. Tósztokat mondtak: *Ratkovszki* Pál tb. kanonok, főgimn. igazgató, *Ratkovszki* Soma theol. tanár, *Szücs* kormánybiztos, *Kovács* Gergely, *Fásztusz* Elek és dr. *Kurtz* Sándor tanárok.

Zenevizsgálatok. A Dalegyesület zeneiskolájában az évvizsra nyilvános vizsgálatok a Kossuth-kerti kioszkban e hó 16—19-ike között fognak megtartatni. Az évvizsra vizsgálati hangverseny e hó 20-án délután 5 órakor lesz.

Czirkusz. Már több mint egy hete annak, hogy Wollner és Willson urak igazgatása alatt az Árpád-utczán levő téren egy czirkusz tart nagyon is közönséges előadásokat. A közönség nem nagyon tódul a czirkuszba s bizony nincs is nagyon miért, mert az abban látott, produkciók egy pár kivételével nagyon is ismert dolgok. Kivételt képez a „Les trois Métros“ csoport 2 nő 1 férfi abrones manipulatorok, ezek ügyes és új dolgokat mutattak be az abronesaiakkal, *Ispás* Pjetró kerékpár művész szintén sok dicséretet érdemel rendkívüli ügyes karikázásáért. *Scharcz* ügyes zenebohócnak jó hangja van és zamatos magyar humora, *Scharcz* August a bohócz volna még érdemes az említésre, de bizony csak régi kopott vicezeit mutogatta be, melyekre már senki sem kíváncsi. A többi szereplők semmi új dolgot nem mutattak be, róluk nincs mit mondanunk.

A tüzoltó kongresszus teljes műsora.

A magyar országos tüzoltó szövetség a folyó évi nagygyűlés helyül Szatmár-Németi szab. kir. városát, idejül aug. 14—17. napjait jelölte ki. Ezen a nagygyűlésen, valamint a vele összekötött versenyen és kiránduláson az országos szövetséghez tartozó összes tüzoltó területek részt vehetnek. A részvétel legkésőbb július 20-ig bejelentendő. A szatmári iparos dalárda is ez alkalommal tartja a környékbeli dalárdák bevonásával 25 éves fennállásának jubileumát. Jelentkezési határidő ugyanaz. A nagygyűlés programja: I. Augusztus 14-én érkezés. Este 7 órakor az érkező elnökségi tagok és társegyletek fogadása a vasutnál. Ezt követi az elszállásolás és az ismerkedési estély a Deák-téren e célra épített sátorban. II. Augusztus 15-én d. e. 7—10-ig, versenygyakorlat; 8—10-ig a kiküldöttek igazolása; 10—11-ig elnökségi ülés; 11—12-ig választmányi ülés; 12—1/21-ig az országos tüzoltó segélyző pénztár közgyűlése. D. u. 3—4-ig a Szatmárvármegyei szövetség alakuló gyűlése. 4—8-ig versenygyakorlat. III. Augusztus 16-án d. e. 8—10-ig a jury ülése és a kiküldöttek igazolása; 10—1-ig nagygyűlés; d. u. 1 órakor a vendégtüzoltók megvendégelése a város közönsége által a piactéren e célra épített nagy sátorban: 4—5-ig választmányi ülés; 5—6-ig a szatmári tüzoltóság támadó gyakorlata. Ugyan-

akkor népünnepély a Kossuth-kertben, rendezi a jótékony négyesület, este pedig tűzijáték, melyet Emmerling Adolf Budapest székesfővárosi tűzijátékszergyáros rendez. Ezt követőleg pedig táncmultság a Kossuth-kerti kiosz tánchelyiségében és régi lövölde előtti téren. IV. Augusztus 17-én kirándulások a) Bikszádra; b) Szatmárhegyre; c) az erdői várhoz.

Birtokossági gyűlés. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény értelemben föllhivatnak azon birtokosok, akik Németi részi határnak nyomásokba osztott részeiben földbirtokkal bírnak, hogy július hó 19-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó közgyűlésen jelenjenek meg. Ezen közgyűlésen a birtokosság a felett fog határozni, hogy a nyomások gazdálkodás a Németi határban megszüntetessék-e? Tudnivalók: A nyomások gazdálkodás a törvény szerint megszüntethető, mert a törvény életbe léptetése s az e tárgyban megtartott szavazás óta hat év eltelt, annak fentartásához pedig ez érdekelt birtokosoknak birtokarány szerint számított kétharmad többsége szükséges. Ha a nyomások gazdálkodás megszüntetését modja a közgyűlés, a jogerőre emelkedett határozat egyáltalán meg nem választható újabb hat év eltelté után sem. Azok, akik szavazati jogukat nem személyesen gyakorolják, igazolt meghatalmazottjaik által vehetnek részt a közgyűlés határozatában. A közgyűlésen Kőrösmezői Antal főjegyző, vagy a polgármester által megbízott tisztviselő fog elnökölni.

Ünnepély. Kálmánd hitközsége szép ünnepélyt rendezett és tartott a múlt hónap 17-én — Láng Pál segédlelkésznek vezetése mellett — újabban kitüntetett, derék jó plébánosának *Soltész* Imrének t. kanonokká történt kinevezése alkalmából. A hitközségnek apraja-nagyja; fiataljai és öregei kivétel nélkül részt vettek az ünnepélyen, amelyet a hitközségi fuvó-bandának egyik szépen sikerült, „*Indulója*“ nyitott meg, amely után *Láng* Pál segédlelkész, mély gondolatú hatalmas, de mindenki által megérthető és mindenkit megható beszédében eeseteli a tisztelgésnek jogosultságát, mert ezen ünnepélylyel, amelyet a hitközség jó plébánosának tiszteletére rendezett *egy tettekben gazdag, munkásságban áldásos és gyümölcsöző multat, életet ünnepel*, amelyet megtisztelni az emberi szívnek erkölcsi kötelessége. Átadja beszéd közben a kálmándi iskolaszéknek ajándékát — a babér koszorút — és kívánja a kitüntetett plébánosnak a maga, a tantestület, iskolaszéknek, egyháztanácsi tagok és polgári előjáróságnak nevében, hogy ez a munkás élet a jó Isten irgalmából legyen továbbra üde és összhangzatos, nemesen lángoló és buzgó úgy a hitközségnek lelki javára, örömeire, mint önnönmagának megnyugvására, felsőbb hatóságoknak is további megelégedésére és elismerésére. Az igaz, örök koszorút és jutalmat pedig a jutalmazásnak helyén kívánja és óhajtja. A kitörő éljenzéssel fogadott beszéd után a „*Havasi indulót*“ fújták el a zenészek! Majd az egyházi énekes leányok nevében *Láng* Juliska, *Láng* Mátyás vil. Iskolaszéki elnöknek leánya üdvözli kitüntetése alkalmából jó plébánosát kellemes hangján, korrekt háng-

sulyozással. Jött ismét egy zenedarab „*Bányász induló*.“ Ezután *Schilli* Berta, özv. *Schilli* Jánosnének leánya, mint régi, hálás növényedéke lép föl és rövid ünnepi beszéddel, páratlan bátorsággal, ügyes fellépéssel, nyugodtsággal köszönti szeretett plébánosát, mint aki a híveknek az üdvösségre való kalauzolásában állhatatos buzgóságot fejtett és fejt is ki. Gyönyörű virágcsokrot ad át az ünnepeltnek hálójának és tiszteletének jelül s kéri, hogy jóságos atyai szívébe zárja be továbbra is hí gyermekeinek emlékeit. Az egyházi-kar éneklő „*Hol sz. Péter sirba*“—tével pápai himnust és „*Jó atyánkért esedeklünk*“ kezdetű éneket zene kíséret mellett *Egely* Pál kántor-tanító vezetésével. Végre az ünnepelt plébános a meghatottság hangján mond köszönetet e szépen sikerült és őt szíve mélyéig megható ünnepélyért. A Szózatnak elfuvása után eloszlott a hitközség abban a boldogító tudatban, hogy mindenkinek szive gazdagodott e szép napnak emlékeivel.

Madarak és fák napja. E hó 4-én tartották meg a rk. elemi fiúiskolában a madarak és fák napját. Az ünnepélyen *Hehelein* Károly praelátus-kanonok, iskolaszéki elnök, az iskolaszéknek számos tagja és a szülék voltak szép számmal jelen. Fénypontja dr. *Schöber* Emil kir. kath. főgimn. tanár előadása volt. Délután madárkiállítás rendeztek a főgimnáziumban, hol a tudós tanár mutatta be a különböző madarakat a gyermekeknek.

Évvizsra vizsgálat. Csomaközön jun. 2-án évvizsra vizsgálatát a gör. kath. iskola a szaniszlói esperes, helybeli lelkész és a róm. kath. iskola tanítói jelenlétében tartotta meg. Elismerést érdemel az iskola vezetősége különösen *Magyar* Aurél tanító, ki fáradhatatlan buzgalommal tanította a reája bízott gyermekeket a magyar nyelv szeretetére is.

Az új adóhivatali épület. Az adóhivatal a város végéről mégis csak a központba kerül. A város felajánlotta e célra a Szerdahelyi-féle telek és a zenciskola telkének egy részét, a régi adóhivatali épületet hajlandónak nyilatkozott átvenni 110 ezer koronáért, s így miután az építkezés 197,588 K. 83 fill-re van előirányozva, az állam részéről mindössze 87,588 K 83 fill. hozzájárulás szükséges. A város ajánlata a pénzügyigazgató utján fel lett terjesztve a miniszterhez.

Temető szentelés. Az ungvári kálvárián berendezett r. k. új temetőt, pünkösöd hétfőjén a nagymise után szentelte fel *Benkő* József apátfőesperes.

Torna ünnepély. A szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium ifjusága 1908. június 14-én vasárnap délután 5 órakor az iskola udvarán, nyilvános torna ünnepélyt tart. Az érdekelt szülőket és tanügybarátokat szívesen látja a főgimn. igazgatósága. Belépni csak díjfizetés mellett lehet. A gimn. utazási alap javára üllőhely 50. állóhely 20 fillér. Műsor a következő: 1. Ének, himnus, éneklő a főgimn. ifjusága. 2. Rend-és svéd szabadgyakorlatok, II. e osztály. 3. Verseny, kötélmászás I.—III. osztályból 8—8 tanuló. 4. Osztály-tornázás lovon II. a osztályból. 5. Bakugrás V.—VII. osztályból. 6. Szabadgyakorlatok fabottal, utána ostálytornázás három korláton III. a osztály. 7. Verseny magas ugrás 120 cmtr. kezdő

Fogorvosi műtermem

széki palotával szemben).

és lakásom a Lévy-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvény-szerűen). Kiváló tisztelettel BAKCSY, fogorvos.

magassággal; távugrás 400 cmtr. kezdő távol-
sággal. IV.—VII. osztályból. 8. Csapatorná-
zás korláton V.—VII. osztályból. 9. Verseny
magasugrás ruddal, 200 cmtr. kezdő magas-
sággal, V.—VII. osztályból. 10. Ének, szózat,
énekli a főgimn, ifjusága.

Önképzőköri gyűlés. A szatmárnémeti
ref. tanítónőképző intézet növendékei közt
fenálló „Tompai önképzőkör” a múlt hétfőn,
jun. 8-án d. előtt 11 órakor tartotta e tanévi
utolsó ünnepélyes bucsú diszgyűlését jobbra
díszes hölgy közönség előtt a tanítónőképző
intézet torna csarnokában. *Kocsa Irma* IV.,
éves növendék, önképzőköri elnök, tartalmas,
szép hasonlatokkal bővített megnyitó beszéde
beillett volna akár milyen tudós professornak
is. *Méhész Mariska* jegyző, *Rácz Emma* titkári
jelentése hü képét mutatta a kör egy évi
munkásságának. *Zachariás Márta* ült aztán a
zongorához és ügyes, precíz játékkal egy
szép magyar ábrándot adott elő. *Kerekes Er-
zsike* Kiss Józsefnek egy hosszú s felette
nehéz költeményét szavalta el pompás hang-
súlyozással s értelemmel, majd *Kolonay Mar-
git* énekelt *Veres Erzsike* zongora kísérete
mellett. Előbbi csinos alakjával eléggé terje-
delmes szép hangjával, utóbbi zongorajátéka-
val aratott általános tetszést. Végül *Kocsa*
Irma elnök bezáró beszédével a diszgyűlés
véget ért. A diszgyűlés alatt bontották fel
a pályamunkák jelligés leveleit is. A díjat
Kocsa Irma vitte el, dicséretet kapott *Benkő*
Erzsike.

Tanitógyűlés. A nagykarolyi róm. kath.
esperesi kerület tanítói f. hó 17-én Nagyka-
rolyban gyűlést tartanak. Targyisorozat: *Ma-
joros* Ignác gy. korlati tanítása az V. osztá-
ban. (A molhácsivész rövid ismertetése után
Szapolyai és Ferdinánd versengése s a török
uralom kezdete hazánkban.) Elnöki megnyitó.
A múlt gyűlés jkvnek s az erre adott fő-
pásztori észrevételeknek felolvasása. A bíráló
bizottság jelentése a pályaművekről. A gy-
akorlati tanítás fölötti észrevételek. *Schmied*
Ferencz felolvasása e tételekről: „Miért leg-
kiválóbb tényezője a kath. egyház a nevelés-
nek”? Az országos kath. tanítók segély alapja
közp. bizottságának m. évi közgyűléséről föl-
vett jkvnek felolvasása. Inítvánok.

Uránia. *Márkus Dezső* az uránia-moz-
gófényképek színház igazgatója most már
újabbán jobb műsört állított össze. Hagyott
az izgató drámákból s ezt igen helyesen
escelekedte, sokkal vonzóbb, értékesebb és
szórakoztatóbb a látványos, humoros kép.
Az ily képeknek atrakciójuk van a szivesebb
pártolásban részesülnek, mint az értéknélküli
maszkirozott „drámák”-nak. Nagyon kár,
hogy nincs a színházban egy képmagyarázó,
ki egyes jeleneteket egy pár szóval megma-
gyarázná. Így megyik sokszor, hogy egy
kép leforog előttünk anélkül, hogy tisztában
volnának sokan azzal, hogy tulajdonképpen
mi is volt hát a kép. (Ezt a gyengébbek
kedvéért kellene megtenni). Reméljük, hogy
Márkus igazgató befogja látni, hogy bizony
egy ilyen színháznak mulattató, szórakoztató
helynek kell lennie, nem pedig idegborzogató
fántázia csigázó kínzó kamarának. Reméljük,
hogy a drámák nem sokára végkép lekerül-
nek a műsorról s helyettük vig mulattató
dolgok lesznek műsoron. Még egyet; a mű-
sor meghosszabbítandó legalább két szám-
mal, mert így nagyon is rövid, vagy hosszabb
képeket kellene bemutatni. Említést érdemel
Vermes József fiatal zongoraművész, ki kiváló
játékkal kellemes szórakozást nyújt minden
előadás alkalmával.

Megtagadott drágasági pótlék. A
belügyminiszter a városi közgyűlés által a
közkórházi tisztviselőknek meg szavazott 10%
drágasági pótlékot nem engedélyezte, mivel
a folyó évi számadásokat még nem ismeri.

Az új közkórház építésének ügye
valóra válik. A kormány állandó. építkezési
segély ezimén évi 20 ezer koronát utalt ki
a városnak és a régi épületet rendelkezésére
bocsátotta.

Nagy jégeső. Ubrezszen pünkösöd első
napján délután fél 6 órakor istenítéleti idő
volt. Dió nagyságu jég esett. Helyenkint 50%
a kár; de Ubrezs határa általánoságban Isten
jóvoltából megmenekült a nagyobb bajtól. Soha
senki erre felé életében ilyen jégesőt nem látott.
És Ubrezs erősen húzatta a harangokat hiába tiltja
a tudomány: de mert a harang szentelésnél
az ima azt mondja, hogy mindenféle szeren-
csétlenséget üzzön el szent hangja, vajjon
nem-e ezért kiméltetett meg nagyrészen ha-
tára? Ki tudja?

Köszénbánya vármegyénkben. Bik-
szád, Avasujfalu, Terep, Turvékonya, Mőzes-
falu, Vánfalu. Rózsapallag, Kőszegremete.
Bujánháza és Kányaháza községek határaiban,
a m. kir. pénzügyminiszter köszénkutatói,
bányanyitási és köszénkiaknázási jogosultsá-
got biztosított a m. kir. kincstár számára, mely
területen már e hó közepén a kincstári szénku-
tató furások megkezdettek.

Érettségi vizsgálatok. A kir. kath.
főgimnáziumban pénteken délután értek véget
az érettségi vizsgálatok a lehető legszebb
eredménnyel. A 49 jelölt közül 12 jelesen,
20 jól, 17 érettniek nyilváníttatott. I. Jelesen
érettek. Deák Kálmán, Gajdos József, Gönczy
István, Juhász István, Lőrincz István, Luko-
vics Antal, Májér Antal, Mónus József, Müll-
er Ferencz, Steuer Izrael, Urbantsek László,
Vári István. II. Jól érettek: Dobos István
Dunka János, Fischek Ferencz, Gruber Já-
nos, Jakab Sándor, Kacz Herman, Kati Jó-
zsef, Klimkó József, Kosska József, Kölesey
Kálmán, Majer Mihály, Mák Antal, Mán
Zoltán, Merlák Ferencz, Ország Pál, Radics
István, Reszegey Rudolf, Roska Károly, Grósz
Salamon Lajos, Wellibil Lajos. III. Érettek.
Bannet Zoltán, Barta István, Baumgartner
András, Bornemisza Miklós, Csont Ignác,
Fábry Károly, Kiss Vilmos, Koczka István,
Maresch Andor, Merkoviés Ferencz, Reiss
Sándor, Rezutsek István, Szalavetz Bertalan,
Weisz József, Balogh Sándor, Fekete Gábor,
Tóth József tanárjelölt. (Ez utóbbi a görög
nyelvből és irodalomból utólag kiegészítő
vizsgálatot tett.)

Felvétel árvaházba. Tudatom a város
közönségével, hogy Budapest székesőváros
törvényhatósága által boldog emlékezetű Jó-
zsef főherceg ur. Ó. cs. és kir. Fensége hon-
véd főparancsnokságának 25. évfordulója em-
lékére a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó,
vagy tartozott egyének árvái, vagy félárvai
neveltetésére létesített alapítványi helyek kö-
zül az 1908/9 tanév kezdetén a József
fiárvaházban és az Erzsébet leányárvaházban
egy-egy hely kerül betöltés alá, mely helyre
nézve a kijelölés joga az illetőségre való te-
kintet nélkül Ó. császári és királyi Fenségét
József főherceg urat illeti meg. Mindkét
árvaházba való kelleikéig igazolandó: a)
az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg
a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott,
vagy tartozó apának törvényes leszármazója,
b) a vagyontalanság. c) félárvánál az életben
levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva
6-ik életévét már betöltötte és hogy a fiu

árva a 10, a leány árva pedig a 12-ik élet-
évét még tul nem haladta, e) hogy éptestű
és elméjü, a himlőn átesett vagy ellene si-
kerrel beoltatott. A kellően felszerelt bélyeg-
telen kérvények, melyekben a szülő vagy
gyám neve, állása és lakhelye (város, megye
utolsó posta) is feltüntetendő f. évi július
15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyuj-
tandók be. Szatmárt, 1908. június 5. *Tankóczy*
főkapitány.

Az iparos tanonciskola évvizsgáló
vizsgálója. A szatmári iparos tanonciskola f.
tanévi évvizsgálója e hó 14., 15. és 16-án
lesz megtartva következő sorrendben: június
14., d. e. az iskola 25 éves fenállásának emlékére
iskolai ünnepély, utána rajz kiállítás és vizsga
Ugyanaz nap a eszmadia-ipartársulat árucesar-
nokában inasmunka-kiállítás. 15-én és 16-án
közismerti tantárgyskból lesznek vizsgák, ju-
talom kiosztások és a tanév ünnepélyes be-
zárása.

Megrendítő szerencsétlenség történt
szombat reggel a Vörösmarty-utcán. *Emődi*
Mihály kőműves iparos neje a piacra igyeke-
zett bevásárlás végett. Ekkor haladt arra a
tehén csorda, melyből kivált egy megbok-
rosodott tehén s az asszony felé rohant, ki
védekezni próbált, mire a megvadult tehén
oly súlyos sérüléseket ejtett a szerencsétlen
nő testén, hogy ott az utca közepén, anél-
kül, hogy eszméletét egy pillanatra is vissza-
nyerte volna, nagy kínok között kinszenvedett.

Öngyilkos főhadnagy. *Reinhold* Ró-
bert cs. és kir. nyug. műszaki főhadnagy e
hó 7-én este 7 órakor a méntelepen levő
szállásán szíven lőtte magát és szörnyet halt.
Tettének oka gyógyíthatatlan betegségből
eredő elkeseredés és életuntagság. Mindössze 40
éves volt.

Termelők figyelmébe. A m. kir. kassai
III. honvéd kerület állomásain az 1908/9
szállítási időszakra szükségelt élelmi, lőtáp
stb. cikkekre vonatkozólag a termelők szá-
mára kibocsátott hirdetmény (értesítés) a ka-
tonai ügyosztályban (Deák-tér 2. sz. köz-
szemlére kitétetvén, az ott a hivatalos órák
alatt megtekinthető.

Öngyilkosság. *Bence* László szatmár-
németi gazdálkodó pünkösöd keddjén hajnal-
ban revolverrel föbe lőtte magát. Tettének
oka az, hogy ezeltől egy évvel kivándorolt
Amerikába s semmit sem keresett, hanem
ami je volt, azt is felemészttette s most már
semmije sem maradt.

Adózók figyelmében. Értesitem az
adóköteleseket, hogy az 1908-ik évre kivetett
föld-házbér ház-osztály továbbá az I. II. és
IV. osztályu kereseti és tőkekamat adó, va-
lamint az ingatlan adók átáni általános jöve-
delmi pótdó kivetési lajstromok a városi
adóhivatal helyiségében folyó hó 5-től 13-ig
közszemlére tételnek. Azon esetben ha a
kivetést magukra nézve sérelmesnek vélik a
kivetés ellen felszólamlásaikat: a) azon adó-
zók; kik az illető lajstromban tárgyalt adó
nemmél már a múlt évben megróva veltak a
lajstrom kitételének napját követk 8 nap allatt,
b) azon adók pedig, kik a kivetési lajstrom-
ban megállapított adóval a kivetés évében
első ízben rovattak meg — tartozásának az
adókönyvecskében történt bejegyzését követő
15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz
ezimezve a m. kir. pénzügyigazgatósághoz
benyujthatják — későbbben és így elkésve
benyujtott fellebezések az 1889. évi XXVIII.
t. ceikk 13. §-a alapján visszautasittatnak.
Szatmárt, 1908. évi június hó 5-én Nagy
János adóhivatali főnök.

Feloldott ebzárlat. A veszettség miatt elrendelt ebzárlatot a főkapitány feloldotta.

Elzárt kocsit. Tudatom a város közönségével, hogy miután a Rákóci-utezán a ref. templom északi oldalán levő kocsit használata által ugy az ev. ref. főgimnázium, mint a protestáns felsőbb leányiskolában tartott előadások a nagymérvű kocsiforgalommal járó zaj miatt állandóan zavartatnak, a tantermek ablakait a kocsiforgalom által okozott zaj és por miatt kinyitni nem lehet; ez oknál fogva f. évi június hó 15-től azon utca a kocsiközlekedéstől el fog zárni, a kocsiforgalom pedig ezen utról a ref. templom déli oldala mellett elvonuló utra fog terelteni. Miről a város közönségét alkalmazkodás végett értesitem. Szatmár-Németi 1908 június 1. Tankóczy, rendőrfőkapitány.

Üzlet felosztás! Tisztelettel tudatjuk t. vevőinket, hogy üveg és porcellán kereskedésünket a mai napon felosztattuk *Greguss és Chrapáry*

Dr. FODOR operateur
fogorvosi intézete
Deák-tér 8., Gillyén-ház.

Kölcson-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletben a magyar irodalom régi és legújabb jeles íróinak művei olcsó díj mellett kölcson vehetők. — **Cseplák Bálint.**

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet *Kepes Dávid* mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerési cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Mindenféle kávé olcsóbb, sőt minden más árukat is április 1-től jutányosabban vásárolhatunk a **Néma-főle** kávékereskedésben Szatmár, Kazinczy-utca 16. sz.

Vásároljunk osztálysorsjegyet a m. kir. főtőzszeben Szatmár, Deák-tér. A huzás már május 23-án kezdődik. $\frac{1}{4}$ sorsjegy ára 12 kor., $\frac{1}{2}$ 6 kor., $\frac{1}{4}$ 3 kor., $\frac{1}{8}$ 1 kor. 50 fillér.

Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ

mű- és élővirág-üzlete **SZATMÁR-NÉMETI, Rákóci-utca 26-ik szám.** Sürgőnyezim: **Fábiánné.** Telefon-szám: **148.** Ajánl menyasszonyi, béli és névnap csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszitményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutányos árban.

Weisz Zoltán modern könyv-, zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarokhelyiségében, fényesen berendezve, megnyitotta!

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem szer.

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

tyukszem

= gyűrűi =

1 darab 20 fill. 6 drb. 1 K postán, 20 fill. portó. Kapható a birodalom minden gyógyszerertáiban valamint orvosság- és drogériákban stb.

Dr. Erdélyi Miksa

fogorvos.

Lakik: SZATMÁR,
Rákóci-u. 24. sz. (saját ház.)

A helybeli honvéd tiszti étkezde részére **f. évi július 1-től egy**

SZAKÁCSNÉ

kerestetik. Fizetés havi **30 korona,** lakás és ellátás.

Szerkesztői üzenet.

K. J. Előzőleg megkaptuk más helyről is s miután már ki volt szedve, ezt kénytelenek voltunk mellőzni, nehogy késedelem álljon be.

K. K. Jelen számunkra elkészen érkezett, mett a helyek már lefoglalva és betöltve voltak, jövő számunkban rátérünk.

!! Molykár elleni megóvás !!

A közeledő **tavaszi és nyári idény** alkalmából bátorodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a már **14 év óta fenálló, Deák-téren, néh. Antal Dániel házában** levő

szűcs-üzletemre,

ahol is mindennemű téli ruhákat, bundákat, szörme kabátokat, boákat, muffokat **nyári gondozásra jutányos árban elvállalok,** a rajta levő kisebb javításokat díjtalanul elkészítem. Kivánatra a ruháiméért házhoz elküldök.

Egyszersmind szíves tudomására hozom, hogy az ugyanezen üzlethelyiségben levő

kötszer-raktáromban

nagy választékot tartok sérvkötők, haskötők, suspenzók, nadrágtartók, Dianna-öv (havi kötőkben) és hozzávaló párnákban.

Továbbá gummi-árak, tejszivók, mellszivók, feeskendők, méhkoszorúk, méhtartók, légpárnák, irrigátor felszerelések, gummi különlegességek, óvszerek szintén nagy választékban vannak raktárom.

Postai megrendeléseket diszkrét eszközöm.

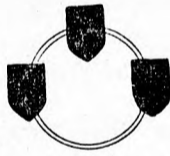
Pontos kiszolgálásom teljesítése mellett a n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Görömbey János,

szűcs.

A nyári gondozás alatt levő téli ruhák tüzkár ellen biztosítva!

IFJ. RUBINSZKY

FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI

MŰHELYE

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KESZÉSGEL SZOLGÁLOK.

Pártoljuk a hazai kereskedelmet!

SZÉN-, KOKS-, BRIKET-,

kovácsszén- és antracit-fogyasztók,

gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — **mielőtt szükségletüket fedezik,** — bizalommal forduljanak

Radnay Károly céghez Budapest,

Váci-körút 78. szám.

Sürgőny-ezim: ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkitűnőbb minőségek, különlegességek, **Interurban** Gőzzántásra és cséplésre rendeléseket ké-
összes ipari, gazdasági és házi célokra. **telefon 164** sőbbi szállításra már most feladni kérem.

Kaszáló

mely 10 év óta jószággal legeltetett
Csonkási bérletünkön (kövesut és
= vasut mentén) 2 holdanként =

kiadó.

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Szatmár, Deák-tér 7. sz.
Telefon szám 16.

Dr. MÁLNAI MIHÁLYNÉ

felsőbb leány tan- és nevelőintézte

Budapest, VI., Teréz-körút 39. sz., I. em.

Internátus és iskola, bennlakó, félbennlakó és bejáró növendékek számára. **Elemi iskola, felsőbb leányiskola, továbbképző tanfolyam.** 14-ik iskolai év. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Gondos családi nevelés. Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tantervek. Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld.

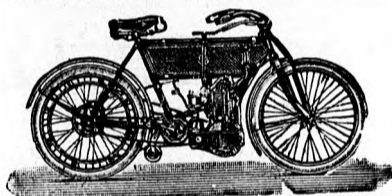
Az IGAZGATÓSÁG.

Megnyilt a

Hammer Ignátz

műszerész, kerékpár és varrógép-
raktár Szatmár, Batthyányi - u. 1.

Schwarz Albert-féle bolt helyiségben.

Ajánlja világhírű Fuchmotor és kerékpárokat, valamint minden rendszerű varrógépeket kényelmes heti vagy havi részletre.

Javitó műhelyemben

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket

szakszerűen és jótállás

mellett eszközöztetnek. — Kerékpár alkatrészek, gummik, szabadszédők nagy választékban.

Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa

valamint

**I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,**

vastag hántott vargafa,
többféle dorongfa kapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,

Bárhory-utca 10. sz. Telefon 122.

Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-és máv. állomásnál.

Telefon 85.

Helyi 1 kor. értékkü vásárlás már helybe szállítva.

Árjegyzék

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
SZATMÁR, a Széchenyi-utca sarkán.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöztetik.

Helybeli

megrendelések hazaszállítva.

Friss husok.		frt.	kr.			frt.	kr.			frt.	kr.
1 ko.	marhahus pecsenye	64	1 ko.	debreczeni páros	60	1 ko.	sonka csont nélkül	1	30		
1 "	levesnek	60	" "	lengyel kolbász	80	1 "	" kifőve	2	50		
1 "	sertéshus	68	" "	sonka kolbász	80	" "	Császár hus bőrrel		90		
1 "	borjúhús	76	" "	krakói "	80	" "	karaj bőr nélkül		90		
1 "	bárányszus	60	" "	krinolin "	80	" "	lapocka és oldal		72		
1 "	juh-hús	—	" "	parizer "	80	1 ko.	páczolt nyelv	1	—		
1 "	friss hús olvasztani	72	" "	máj sajt	80	1 drb	sertés nyelv		20		
1 "	" szalona	72	" "	disznófej sajt	74	1 ko.	tepertő		80		
1 "	" bőrnélkül	72	100 pár	virslis tormás	5	Szalonák.					
1 "	friss kolbász borsos	100	pár	frankfurti	8						
1 "	fokh. citromos	76	100 pár	salvaladé	5	100 ko.	fehér szalona	76	—		
1 "	friss zsir	80	1 ko.	szalámi	2	1 ko.	paprikás stráf		88		
Kolbász árak.				Füstölt árak.				1 "	kolozsvári szelet		96
1 ko.	szalámi	2	1 ko.	sonka páczolt	1	20	"	füstölt szalona		80	
1 "	füstölt magy. kolb.	90									

Tisztelettel: Bőlönyi László.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kiveszteti; üvegben —.20, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis poloskák ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb brogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. — Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

2!j üzlet! 2!j üzlet!

20%-ot

megtakarít, ha az újonnan megnyilt

Steinmetz Baruch Fiai

rőfös és divatáru kereskedők

SZATMÁR, Kazinczy-utca 4. szám alatti

üzletében vásárol, ahol minden e szakba vágó cikkek, meglepő olcsó árakban

... .. árúsítatnak.

Szives meggyőződést és pártfogást kér tisztelettel

STEINMETZ BARUCH FIAI SZATMAR,

Kazinczy-utca 4. szám.

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS köszörüs-mester SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

köszörüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régii helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádigos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszlmák is készülnek.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Vuja János

hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztos András-féle ház. aki dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis **valódi finom bőrből,** a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből **minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte,** és a kinek áruí csinoság dolgában is párját ritkítja

Mindenkinek saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-árú szükségletét .. Oesztreicher Tóbiás

gyári nagy raktárában szerezze be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a.,** és a nagybányai fióküzletében

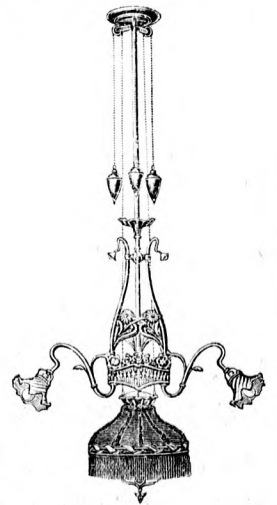
Ajándék áruk: Tisztelettel tudatom, hogy a nyári idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszükem miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14—től feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6—től „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—től „
„ „ teás esze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző diszítéssel
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „

Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb
Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „
Csigaszerkezetű díszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék dísz tárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos oszillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos esengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányos árban, pontosan eszközöltnak. Villamoségő drbja 60 f. Mindenféle ujdonsági villamos égő kapható.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorsertibbtől a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmü, rövid, nürinbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSÉKELTEN. SZABOTT ÁRAK!

Automobilok és 3 kerekű triciklik.

Óriási választék francia babákban.

Mielőtt személy, jelzálog, vagy építési

KÖLCSÖN

íránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED — BUDAPEST IX., Lónyai-utca 7. szám. — Telefon-Interurban 46—31.

100.000

lábát tesz tönkre a szük cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó

barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK és RAJZ

cipész mesterek üzletében

Szatmár, Eötvös-u. 2. (Heinrich-palota.)